

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1.0. Lovforslagets formål og hovedindhold

Med lovforslaget fremsættes der forslag til en samlet reform af det kommunale tilskuds- og udlignings-system.

Oplægget til reform indeholder herudover et lovforslag om ændring af skatteafregningen mv. Samlet er der tale om en sammenhængende »finansieringsreform« af de dele af den kommunale finansiering, som vedrører kommunernes skattegrundlag.

Den sammenhængende reform af både udligning og skatteafregning vil, set fra kommunernes side, muliggøre en betydelig forenkling af afregningssystemet, skabe større budgetsikkerhed for den enkelte kommune, og sikre at kommunerne kan beholde det fulde provenu ved en ekstra skatteligningsindsats.

Kommunerne vil få mulighed for at vælge et statsgaranteret udskrivningsgrundlag, og vil hermed kunne undgå de ofte store efterreguleringer af skat, tilskud og udligning, som præger den nuværende finansieringsmodel. For de kommuner, der fortsat ønsker at budgettere deres eget skattegrundlag, vil lovforslaget imidlertid også indebære en betydelig forenkling, navnlig fordi der gennemføres en række ændringer i beregningen af selve udligningssystemet, men også fordi antallet af efterfølgende afregninger begrænses.

Det nuværende tilskuds- og udligningssystem har som overordnet mål at udligne forskellene i kommunernes skattegrundlag og udgiftsbehov. Regeringens oplæg til en samlet reform tager fortsat udgangspunkt i denne overordnede målsætning, men der stilles en lang række forslag til forbedring. Lovforslaget om reform af tilskuds- og udligningssystemet sigter således imod en sammenhængende reform med følgende mål:

- a) Sikring af den sociale balance mellem kommunerne.
- b) Forenkling af det generelle tilskuds- og udligningssystem og visse øvrige særordninger.
- c) Sikring af større åbenhed om de faktiske betalingsstrømme og bedre forståelse af systemets funktion.

d) Sikring af større budgetsikkerhed og ligningsincitament for kommunerne.

e) Sikring af bedre overensstemmelse mellem kommunernes skat og service.

Præsentationsmæssigt er forslagene samlet i nedenstående »blokke«, idet de enkelte dele af reformen – ikke mindst fordelingsmæssigt – nødvendigvis må ses som en del af en samlet reform. Reformen indeholder følgende hovedelementer:

1. Øget medinddragelse af kommunerne i opgørelsen og sikring af bedre aktualitet i skatteudligningen. Dette omfatter bl.a. indførelse af muligheden for »selvbudgettering« af skatteudligningen.
2. Ændret præsentation ved opgørelsen af kommunernes udgiftsbehov
3. Sikring af den sociale balance mellem kommunerne ved en forøget udligning af forskelle i kommunernes udgiftsbehov og øget tilskud til kommuner med særligt lavt beskatningsgrundlag.
4. Koordinering og samling af særordninger. Dette omfatter en tilbageføring af den særlige andel af statstilskud vedrørende budgetgarantien til det generelle statstilskud, og indarbejdelse af den særlige boligstøtteudligning i hovedstadsområdet i det generelle udligningssystem.
5. Større åbenhed og enkelhed i skatteudligningen.
6. Tilpasning af udligningsniveau i forhold til ovenstående ændringer.
7. Sikring af kommunernes ligningsincitament.
8. Forskellige tilpasninger og ajourføringer i forhold til øvrige lovændringer.

Forslaget til reform består som nævnt af to lovforslag, dels nærværende lovforslag, dels et samtidig hermed fremsat lovforslag (forslag til lov om ændring af lov om kommunal indkomstskat og forskellige andre love), som bl.a. indeholder:

- * Den statslige refusion af kommunernes udgifter til boligsikring hæves fra de nuværende 40 pct. til 50 pct.
- * Tilbud om et statsgaranteret skattegrundlag, der sammen med nærværende lovforslag indebærer en statslig »totalgarantiordning«, hvorefter kommunerne og amtskommunerne vil få et samlet tilbud både om et statsgaranteret skattegrundlag og